

სატყუარა

№ 9

საღამური

ყოველ-კვირიყოლი იოზობს. აქსინალოი.

რუსეთის „კარლ-მენდელი“

9

კოვი. შიი, მოსიი, დესტურნელ კონსტანი! როცა დავაპერ აქ თქვენ რომ შეგედლოთ აქ დიდხან მოცდა, ჩვენ ვაგანობდით ამ ძვირფას ტაძარს... აი, შეხედეთ პატარა ფანარს?!

ფანარი იღებს მოწითლო ფერსა და ეს ნიშანი ამცნობს ორატორს, ავი მოუკრას სიტყვების გოდორს.

კონსტანი. ოპ, რა ძვირფასი მოგონებაა!! იგი ჩვენთვისაც ხომ ცხონებაა?! ჩვენს პარლამენტსაც უნდა რეფორმა, დღე, ეს ხერხი ვიკოდეთ ორმა!..

ჩვენთვის ეს უფრო საჭირო არი
ჩვენ, ფრანკუზები
მეტად ვართ ცხარი...
მაგრამ, გოსპოდინ, ერთი მიბრძანეთ,
აქ ამ გვლით რა მოყვანეთ?!

ეს ცხოველები
რისთვის გჭირათ,
ან სად და როდის
დაგიჭირათ?

ხომიაკოვა. ხე ხე-ხე! ნეთუ იმათ კითხულობთ?
თქვენ ხომ მათ ლანძღვებს
ხშირად კითხულობთ?
„ქეშმარიტ-რუსთა“ ლიდერებია...
იონსტანი. ნუ თუ?!... გული ვერ მიჯერებია.

პატარა ფეკეტონი.

ორი გენერალი.

შორსმჭვრეტელობას მოკლებულსა და გამო-
უცდელ ადამიანს უთუოდ ეგონება: ადესსა და ია-
ლტას შორის მეტის მეტათ სათუთი, მომხიბლავი
და წიბრბაცი სიყვარულის გრძნობა სუფევს.

ნამდვილათ კი ეს სრულიადაც ასე არ არის.
აგრც ორი სამი წელიწადია ორივე მხარეაღიტი შა-
ვი ზღვის ნაპირისა“ ყველასაგან ფარულთა, სასტიკს
და შეუბრალებელ ომს ეწევიან ერთმანეთში მსოფ-
ლიო სახელ-დიდების მოსაპოვებლათ.

იბრძვიან, რა თქმა უნდა, არა ქალაქები იალ-
ტა და ადესა, არამედ მათი გენერლები,—დუმბაძე
და ტოლმაჩევი. მაგრამ ეს ხომ სულ ერთია,—ადესსა
ხომ იგივე ტოლმაჩევი, ხოლო იალტა იგივე დუმ-
ბაძე...

ყოველ დილით გენერალი ტოლმაჩევი აკანკა-
ლებული ხელით შლის ვაზეთს, უყურადღებოთ
სტოვეს ყოველგვარ ცნობებს, ყველა ქალაქებს და
აღზნებულის თვლებით აწერდება იალტას.

— ვნახოთ ერთი რითი ისახელა თავი იალტის
გმირმა!

სიტყვა „გმირს“ ტოლმაჩევი ყოველთვის ზი-
ზლით, ან უკეთეს შემთხვევაში ავადმულის კილოთი
ამბობს ხოლმე.

— წვიკითხობთ ერთი რა ახალი ოინი მოიგო
ნა ადესელმა მამულის ბურჯმა. ამბობს ამავე დროს
იალტელი გენერალი დუმბაძე და გულის ფანქვა-
ლით ათვლიერებს დებუებს ადესიდან.

სიტყვა „მამულის ბურჯს“ დუმბაძეც მუდამ
დამციანავის კილოთი ხზარობს ხოლმე.

და ამით იწყება უკეთილშობილესი მეტოქეობა
შავიზღისპირელ პატრიოტებისა.

ერთხელ ტოლმაჩევის წვიკითხვა დებუმა, რომე-
ლმაც დიდ საგონებელსა და მწუხარებაში ჩააგდო
ის. აი დებუმა:

იალტა. გენერალმა დუმბაძემ აღცე შეჭარბტყ
ქ-ნ ნოვიკოვის ავარას. დასწენ რნ დაწარ-მტეე-
რი ქარს ვაატანა მიწიდან აღსაფვლოთ.

— ერთი შეხედვ! გულის სიღრმეიდან ამოსწყდა
ტოლმაჩევის. — არა, ამისი ასე გაშვება არ შეიძლება.
მე... მე დაწვწვავ ბიარეს!...

მაგრამ ბირვის დაწვა ერთობ მოუხერხებელი
შეიქნა. რა დღესაც და რა დროსაც კი არ მივიდა ბი-
რვისთან გენერალი, მას მუდამ წინ ეგებებოდნენ
პურ მარიათა, „ურას“ ძაბილითა და შესაწირავე-
ბით „ქეშმარიტ რუსთა კავშირის“ სასარგებლოთ.
დიდხანს ფიქრობდა, დრამთ ფიქრობდა ადე-
სის გენერალი და ბოლოს ეღირსა:

— ვერიკა! ვერიკა! ვნახოთ ვისი აჯობებს!
ორი დღის შემდეგ იალტის გენერალი კბილთა
ღრქენით კითხულობდა ტელეგრამას:

ადესსა. გენერალმა ტოლმაჩევიმ დებუტატი
ბროდსკი უკანონოთ სცნო... ბროდსკი იძულებუ-
ლი გახდება დასტოვის სახელწიფო დუმის კენ-
ლები.

აჰა! შენ ვინდა ვადაამაღუშმაძეო, არა?! ჩა-
ილაპარაკა იალტის გმირმა. ვნახოთ, ვნახოთ!
გენერალმა მტოკეცე და გაბედული ნაიჯით და-
იწყო ოთახში სიარული.

— ძალიან კარგი! თქვენ გსურთ დებუტაქე-
ბის დევნით მოიპოვოთ სახელი, არა? მე უფრო მა-
ღლა დაღუბაზნებ... ვიბრძოლოთ, ვიბრძოლოთ თქვე-
ნო აღმატებულებამე!..

მთელი ღამე დუმბაძის ოთახში სინათლე გჭე-
ტავდა. გენერალი საწერ სტოლს ეჯდა და რაღა...
ეს დღემოდინეთ სწერდა.

რამოდენიმე დღის შემდეგ მშვენიერი მყუდ-
როება ტოლმაჩევისა მოსწაღა ვახეთში გამო-
ქვეყნებულობა დებუმა:

იალტა. გენერალმა დუმბაძემ სასტიკი საყვე-
დური და ვაკისვა გამოუცხადა ფინლიანდის გე-
ნერალ-გუბერნატორ ბეკმანს, ვინაიდან ამ უკანას-
კნულმა დუმბაძე ვერ გადაასახლა ფინლიანდიდან
რუსეთის მტრებით, — ფინლიანდიელები, ასეთივე სას-
ტიკი სიტყვებით მისცა წინადადება დუმბაძემ გენე-
რალ გუბერნატორ ბეკმანს დროიანათ ოთხოვის
სამსახურად გადადგობა.

— ვერ გადამატლამაჩოვებ, ვერა! დაკოლილის
გულიდან მწიარე ღიმილით წარმოსთქვა ტოლმა-
ჩევი თქვენ ხომ გენერალ ბეკმანს? მე კი...
და კეთილშობილური მეტოქეობა კვალად ვი-
თარღებოდა.

გენერალმა დუმბაძემ, რასაკვირველია, ტოლმა-
ჩოვის ვულგოსკილავით გააძევა იალტიდან ყველა
შეგვირგნინები.

— ვერ შეგვაშინებთ! წარმოსთქვა ტოლმაჩევი,
ვიცით რითაც უნდა გიპასუხოთ და განდევნა ადე-
სიდან ყველა „ბოლნდინები“.

გენერალმა დუმბაძემ დატუქა უწმინდესი სი-
ნოლი.

შორე დღესვე ადესის გვირგვინი შეაფუცუნა მი-
ნისტრია სამკო.

რით გათავდება ზღვისპირის გენერალთა მეტო-
ქეობა, ძნელი სათქმელია, მაგრამ ამბობენ: ორივე
პატრიოტის კანკლარიაში მზადდება შესანიშნავი
საილუმოლო ცირკულიარებიო.

ადესის ცირკულიარში დუმბაძე „ინოროდეთა“
არის აღიარებული და გადასახლების შიშით ეკრძა-
ლება ადესაში შესვლა.

იალტის ცირკულიარით გენერალი დუმბაძე სა-
მსახუროდან ითხოვს გენერალ ტომბაჩენს *)

ტ. ლ. დ'ორ.

(აქრთა, № 48)

* *

ჩემი ცხოვრების გაძარცულ ველზე
ობლით ვიღადი, ვეძებდი შევას,
სვედა-ვარამი მიღრღნიდა გულსა,
ბოლო არ უჩნდა ჩემს მწუხარებას.

მარა გამოკრია ელვამ წველიადში,
არც ჩამოხსნა შავი სუღარა
ჩემი ცხოვრების ნისლიან ცაბა
ერთხელ ჩემთვისაც გამოიდარა.
ქარ ბუქისაგან დავეცილი ველზე
გადაფურჩქნელი ენახე მე ვარდი,
ვთქვი:—მე შეუეთნის ავი ყვავილი,
აწ ვეღარ დამძლევს სვედა და დარდი!..

თავს ვეველებოდი ჩემსა საუნჯესი,
გამსხივოსნობელს ჩაგრულ გულისას,
იმას შევესტრფოდი, მას შევგაროდი,
ცრემლებს ვაფრქვევდი სიყვარულისას!..
სულ დამავიწყდა, რომ მღვენის ზედი,
ახა სად მექდა სად ნეტარება!..
ჩემს ცხოვრებაში ერთი წამითაც
უცხო ხილია ღებნა და შეება!..

გადმოიქროლა სასტიკ გრივალმა,
ვეღს დაეტყა განრისხებული,
მოსწყვიტა ყლორბაზე ჩემი ყვავილი...
დამტოვა ისევ დაობლებული!

*) შენი არ ვიცი, ძვირფასო მითხველო და როცა ჩვე-
ნი ქვეყნის ზვილებზე ასეთ სასიამოვნო ამბებს ვითხოვობ,
ხული გასაცეცხობი მიცემს, სულა აღმაფრენას განიცდის და
გონება ნათლის შუქით იჩიბრუნდება, გენერალი ტომბა-
ჩენი! გენერალი დუმბაძე! რა მშვენიერი სიტყვებია. დუმბაძე
ხომ მყვიდრი ზღილია. ჩვენი გულისა და ტოლორისკი
გუბრის ცეცხლმა მოჭვნა პირველი შარავანდედი დიდებისაში!
ღაბ, მე არ შემძლია გრძნობა სიამაყისა არ განვიცაღო
მათი სახელის ხსენებაზე, თქვენ კი როგორც გენეოთ.

ვშავი.

და იქ, ზად წინეთ ვარდი ჰყვავილია—
ბოროტი ხული დამრწის, ხიზნობებს
და ჩემი წინგი, ობლით შთენილი,
დაკარგულ იმედს თავს დაჰქვითენებს!..
კ. გოგოლაძე-

დღეაშობი ფოთიდან.

(ფილენარის საეკლესიო)

ფოთი. გაიხსნა შორიგი საეპარქიო სივლი.
სივლზე გაიშართა კაბათი იმის შესახებ თუ რო-
გორ აღლადინით საშლდელოების დაცემული ჰრეს-
ტოცი. ამისთვის საუვეთობა სწავლებათ სწავლის
ერთმა ნაწილმა აღიარა: ნარდ-კარტის თამაში, დღე-
ღამე ქვეიგი სასტუმროებში, რესტორანებში და სა-
დაც ქვეიგიბი არ მოიპოვება, სამიკტრონობაც.

ჩქიდანვე. პორტის რინის ზის მოსამსახურ-
ებებმა და ზოგმა „როსისს“ და „რუსეთის“ კან-
ტორის მოსამსახურებებმა ამ დღებში გამართეს პიკ-
ნიცი. ბევრები ბახუს აყვენ მძეულათ. რო ორც
გავიგეთ, ამ ხნაურობის მიზეზი ყოფილა პორტი-
დან ვაგხალში ერთი ფრიალ სიმპატიურ ენდარმის
გადაყვანა. მობახუსე მსახურთ არ გავეტყუებნათ ასე-
თი ნაღიში, რადგან პორტიდან ვაგხალამდე 2 00
გოჯის მანძილია.

აქიდანვე. ყუახანებში და სამიკტრონობი და-
იწყო მელავ მზრების ვაჯრეშობა. დღე ერთია,—თავ-
პირ დამოფრეული ასი ჰოლიცია მოკრივეებთან
ბრძოლაში უძღური გამოდგა ამბობენ, სხვა ქალა-
ქებიდან გამოიწერენ დამხმარებლები.

ჩქიდანვე. რუსის საზოგადოების კანტორის
ერთ მოსამსახურეს ამ დღებში გახეთ „ბათუმის
ვესტში“ გამოუქვეყნებია ძლიერია და სენსაციური
ღრამბა ფოთის პორტის მუშათა ცხოვრებიდან „ანა-
თიმა“ ავტორს ძლიერი ნიჭი ეტყობა. ამბობენ დუ-
ბროგინის ნაკურთხილია. ახალი ღრამის „ანათე-
მას“ (ანდრევისა არ გეგონოთ) გარჩევა მოხდება
საჯაროთ ამ დღებში. დამცველთ გამოვა აგენტო
იზამში (ამბობენ, დიდი ლიტერატორია) ბრალ-
მდებელით ,, არი მველარი და ნ ტხენი“, რი მლე-
ბიკ რუსის საზოგადოების სახეალების ჰახეაუზში
წლობით რჩებიან გაუტანელი.

მოსალოდნელია დიდი სენსაცია. დაწერილებით
შემდებ.

(„თომისტი“ სააგენტო)

გონახარი. ორი დღეა შესწყდა ადგილობრივ
ღონ-ციხობა-მკლავებებების ქვიგი, რის გამო ზგებ-
ში მიმოსვლა კვლავ განახლდა.

ჯურთუყვითი. ტუყილია ხმები, ვითომც გრი-
გოლ ცენტრებში ჯუმათში სკოლის აგების წინადა-
მდეგი იყოს. პირ იქით ამ საქმეზე ერთობ „ზრუ-
ნახს“ და ხალხს ერთმანეთს აყვერებს.

ჯუმათი. მედიცინის ფერმაღლა ჩხაიძემ უმ-
წვერეაღესი ნიჭი გამოიჩინა აკუსორობისა და საუ-
ყუნო საქანჯელოს გადართინა დღლა-შეილი.

ღანჩუჯი. განზახალია მომავალი ქალთა
სკოლა საქონლის ვაჯრებში მოათავსონ და რიგ-
რიგობით გააჩერონ: ნიკოთისა, ღონჩუხთისა, ჯუ-
მათისა და სუფსაში.

ევლიუსის ტრანსკანის დიქტონის

მკითხველი ადრინდის ნინამ!

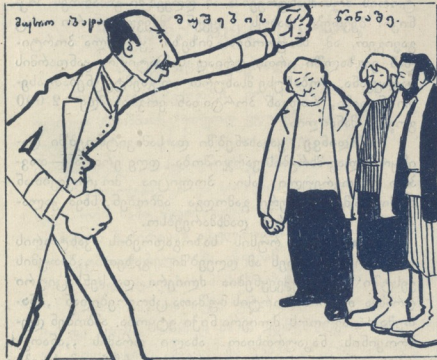
„გოთლოლოლი“სა თაყანი მან შოქტალორბით
ბლოქსხუა აქლოდოლი, შუაქი ქლოდით.

მკითხველი თვითმრავლი ნინამ!

საქონალი
შეზღოვება

თვითმრავლობის შექმნისათვის გამოიყენება
შეათ ავი მისთვის შინსხევის სურსეთი გნამ.

მკითხველი მკითხველი ნინამ.

მკითხველს აქვინა შლოქის თვი რაქვანსური
ბლოქსი ხვლი, ხაქვლანა ნელი გლანა.

მკითხველი კაქსეხოსის ნინამ

მკითხველს, შლოქი ნინანის რაქ-
ბლოქსი მინდა, ხომ მის ნინამ ვეხისან,
ბლოქსი ხვლი, ხაქვლანა ნელი გლანა.

მ. მ. ვკლორი თვითმრავლობის ნინამ.

თვითმრავლობის რაქვანსური ნელი შოხილი
შეშინებულთი, რაქვლანა, ყაქ ნამოქილი...

მ. მ. ნამოქილი ნინამ. — 0-И-ШЛИНГ

თვითმრავლობის თვითმრავლობის რაქვანსური
ბლოქსი მინდა „ნამოქილი მინის“ ნამოქილი.

რ ა ნ გ ს .

ჭირიმე შენი წყრილა ჩანგო,
ჩემო ძობილია და ამხანაგო!
ვიღრე გვაქვს ძალი, ნუ შევწყვეტთ მღერას...
ჩაგრულ-წამებულთ გულის ძვგრას
შეგუწყეთ ჰანგი, შეუკავშირდეთ:
მათთან ვიცინოთ, მათთან ავტრულეთ.
ნუ, ნუ შეგვაკრთობს ლანძღვა-გინება,
ნურც გავიტაცებს. ქება დიდება.
ერთხელ არჩეულ ეკლიან გზაზე
ვიაროთ, ფებს ნუ გადავდგამთ განზე:
დაე გვაწარავდეს ხარი, ეკალი,
სისხლით აღებეკლეთ ჩვენ ჩვენნი კვალი!

გზა-გზა შევეკრიბოთ ჩაგრულთ ცრემლები,
ვაი-ვაღაზი, მოთქმა, ვადება,
მსხვერპლია: შეწირულით სისხლის წვეთები,
ჯოჯოხეთური ტანჯვა წავლება...
შეკრათ, შეგვკონოთ ერთ თაივრულათ,
რომ ყველა მისი მსმენელ-მსახველი
შეძრწუნდეს, დადნეს ცრემლთ ნაკადულათ.
უსამართლობა დაგმოს შავ-ბნელი.

ხედავ იმ ტურფას მწვერვალზე მთისა
რომ წამომჯღარა ნათლით მოსილი?
ყველა ჩაგრულთა სატრფოა ისა,
მაისის ვარდი ტურფათ გაშლილი.
მას ვენაცვალე: მისკენ ვიაროთ,
ჩვენი მიზანი და მისწრაფება
სხვებსაც გავაცნოთ, გავუზიაროთ,
გულს ჩაუწუნებოთ მისდამი ტრფობა.
რომ ყველა მისკენ მიისწრაფოდეს,
მხოლოთ იმისთვის უძგერდეს გული,
თვით ჯოჯოხეთსაც არ უღრკებოდეს
მისთვის იბრძოდეს თავ განწირული!

ვ. რუხაძე.

დ ე ბ ე მ ე ბ ი .

(ლიტკაციის საფანტო)

ოზურგეთი. გორგასლიძე გამგარდა. „ძალიერ
ენც დაარჩოს, იმან გიდაათროსო... ჩემს დამ-
ჩაჩალ ბაღნებს წლის ბოლომდე მე მოუვლი—ეგზა-
მენების შემდეგ ვიახლებოა.

ხიდიხთავი. „ბლალოჩინ-ყომჩა“ სამი გაგაგზავ-
ნა მონასტერში ცოდვების მოსანანიებლათ

ჩიხაგური. ვეღირსეთ ცირკს. მეტი რაღა
გვინდა აწი არც სამკითხველოში და არც ყავახა-
ნაში არ შევიხედავთ.

ლიხაური. ხიდიხთავლებს სამედიტატორო სა-
მართლოში ვერ გავყვებით. თუ უნდათ ბლიკვზე
მზათ ვახლოვართ.

ცხემლისხიდი. გზაზე ვემუშაობთ ფირალებს

ჯერ არ გამოუფულია, თორემ შევიპყრობდით
ოზურგეთში წავიყვანდით.

ბიხაგური (ჩეტა). გასახოვრები უმხარი სარ-
კეში ეძებენ საბედობებს სენსაციური ამბებით. ზოგს
სარკეში ბერი გამოუჩნდა, ზოგს ცოლიანი კაცი.

(შამისხვეპიტი)

ახალ ხენაქი უკვე უარყვეს ადგილობრივ სა-
ზოგადოებაში გავრცელებული ხმა, თითქო ბნი
სპირიონ ენუქიძე ხელს უშლიდა ახალ-სენაკში
პროკინაზიის დაარსებას. როგორც გამოირკვა, ის
ხელს ქი არ უშლის, არამედ—ფხეს.

სუჯუნი. კვირას, 21 თებერვალს, დილის 11
საათს და 59 წუთზე ხანგრძლივი ავთოკოფობის
შემდეგ გარდაიცვალა სუჯუნის სამკითხველი.

ეწერი. უჩვეულო ამბავი მოხდა. გამოსცვალეს
ენობილი მამასახლისი მელიტონ კაკაბაძე მის ნაც-
ვლად იარჩის ბ-ნი ჯვარშიშვილი. მაგრამ დახეთ
უბედურობას მიუხედავით მოწერილობისა, მელი-
ტონი ვეღარ გამოეტია კანცელარიის ოთახიდან.
ხალხი გაოცებულია და ვერ მიხვდარა, თუ რამ
გაასუსტა ბნი მელიტონი ამზომ. ამბობენ საჭირო
იქნება შეზნობის დარღვევა იმის გამოსაცხადათო.

აკეთი. სულ წინ მივდივართ. ქეთვი და პან-
ქოს თამაში განუწყვეტლივ სწარმოებს. მასწავლე-
ბელი პართენი აპირებს სკოლა ღვინის საწყობათ
გადააქციოს.

18 თებერვალს კანცელარიის გვერდით დიდი
ლხინი იყო: მეთაურობდნ ხოსო, პართენი და პავ-
ლე. ქეთვის შემდეგ პართენი ავით გახბა.

ყუაყი და ბულბული.

(ვეძლენი კ. აზაშვილი)

კირიკოსო! ლექსსა გიძღვნი,
იმელი მიქეს დაფასებ
და სხვა ახალგაზდა მწერლებს
ჩემთან ყველას გააფასებ.

ლექსთა წყობა ახალი მაქვს
შენ რომ მოგწონს იმისთანა.

შინაარსი? ძე არ გითხრა
თვითონ ვერ მიხვდები განა?

მაშ დავიწყებ, ყური მიგდე,
მოისმინე, გიგონე
და თუ თქულმა გული დაგწვას
ცივი წყალი დააქოლე.

ვნახე ვარდი,
ცა ლავიარდი
ცვარს აფრქვედა
და არხედა

დილის სიო ცელქი, ლაღი...
და ხარობდა ტურფა ბაღი.

ნახი ბულბული მომზიბლავთ ტბილათ ვალობდა,
ყვაი ყვანალო ყურს უგდებდა, აიე ამბობდა:

ჩიხანა ყვაი
რომ იყოს შავი
კარგი იქნება,
ვერ შეედრება

მას ქვეყანაზე ვეღარაფერი, მაგრამ რადგანაც ბუღბუღლი არი კილოც უკული აქვს და ხმაც სწავრი, დასაგომობი აქვს სუველიფერი

ჩაუნისკარტა და ფრთა გაშალა, გადაიარა ტყე დაბურული, მონახა მინდვრათ თვისივე მოძმე, ქება შესახა აღტაცებული. ხუმრა.

საუინელი ღრამა რქდაქციაში

აგერ მეროე წელიწადი ის, ორფეხი, (რქდაქტორი) დილის რვა საათიდან მიუღდება ხოლმე ოთხფეხს, (საწერ მაგიდას) და მძიმეთ ჩაფიქრებულს საქვეყნო საქმეს აკეთებს.

წიეთ, ძველის-ძველათ, იმათი წინაპრებიც თურმე ოთხფეხნი იყვნ, მაგრამ დროთა ვითარების გამო, ორს, უკანა, ფეხებზე იწყეს სიარული და ამ შემათ იმხსა და მის ოთხფეხა მეგობარს შორის ერთობ დიდი განსხვავებაა.

შეიძლება შორეულ მომავალში საწერმა მაგიდამაც ორ ფეხზე დაიწყოს სიარული, ან მისი ორფეხი ამხანაგი დაუბრუნდეს წინაპართა ჩვეულებას ვინ იცის!

დღეს ორფეხი ძლიერ კუდს გუნებაზე მიუჯდა ოთხფეხს. ის ნათლათ ამჩნევს, რომ თვიდან თვეზე, კვირიდან კვირზე მათი კანონიერი შვილი უფეხო, (ყურნალი) ფერსა ჰკარგავს, ენა უჭლუნგდება, გზას უტევს, გულჩახვეული ხდება, თვალს უბრმავდება, აზრი ერევა, ყურთასმენა უსუსტდება მესხიერება დალიატობს... ორფეხი ცხადათ ხედავს თავისი შვილის სიკოცხლეშივე გახრწნას, სასო წარკვთას, ჩამორჩენას და დამაბუნებას. ამიტომაც არის პრაზ მორეული ხშირად ჩანარცებებს ხოლმე მუშტს თავის ოთხფეხა მეგობარს, თითქო იმას ედოს უსუსტესი ბრალი კი დანაშაულში.

ის კი, ის ოთხფეხი მუშაკი, მხოლოდ ინახავს ორფეხის საუნჯეს, ზურგს უშვერს საფარჯიშოთა და კალმის სანაჯარდოთ.

აი დღესაც ორფეხმა გამოაღო ოთხფეხის გული და ზანტათ ამოაღოვა იქიდან ლამაზათ დაკეცილი თეთრი ქალაღლები.

— ეს ლექსი... ჩაილაპარაკა მან. (ორფეხმა ლაპარაკიც იცის, ოთხფეხი კი მარტო ქრიალობს) „იმედის დაღუპვა!“ აღმათ კარგი იქნება. დაიწყო:

„სად გაჰპოო ბედის ვარსკლავი? სად მიხვალ მიმალღობი? ადრეოუ... და მინდა მითხრო გინება თუაქმევე რათ ამიკრებულ თვალღებში მიღა...“

— ვინა, გინდა მითხრო მაგრამ რა ვუყო, თქვენა ტირილმა სწორეთ გული წაიღო, მსკიდობით,

მშვიდობით. და ორფეხმა მაგრამ დარწმუნული ქალაღლი ოთხფეხს ჩაუგდო ფეხებ ქვემ ჩაღებულ საწველეში. საწველეღს ესამოინა და შრიალი დაიწყო.

— ამა შენ მოდი აქეთ! განაგრა ორფეხმა.. მოდი, მოდი. ამა, ესეც ლექსი.

„**ესა მოღრუბლულა**“.

«ესა შვი ძაძა გადაფარე ა, მიწის დასტრის... გულს მიფეხი საღ გაჰპარევი და რისთვის ტრის?... ოჰ, ზესთა ძაღნო...»

— ოჰ მესამბარნო!.. მტირაღა თვალნო, ფრიად საწყალნო, თქვედ დამაშობლნო. რისთვის დაგისახეთ მიზნათ გამიშროთ სისხლი, მომიწამლოთ სიკოცხლე? რისთვის, რისთვის!

„მოღრუბლული ცაც“ საწველეღში ჩაებარა უშფოთრათ და უღრტინველათ.

— ესეც ლექსია. **ახვედამ წამიღო**..

„გულ დათლილი წყულუ გამობლი ოღლათ შობილი სვეამ წამიღო.“

— ჯანაბასაც წულიხიარ! აქაც სვედა და გულს გაბობა! ორფეხი უყვე მზათ იყო ერთი მუჯულუღვი კველი ჩაეკრა თავისი ოთხფეხი მეგობრისათვის, მაგრამ თავი შეიკავა. მოგესხნებათ ისეთი დრო გვიდა, როცა მეჯულუღვიებს უცხოვლებზედაც ვისაყველურებენ, არა თუ მეგობრებსა და ნაცნობებზე.

— ახირებულაი ღმერთმანი! რა წყალიღ უნდა ჩაეარდეს კაცი!.. მითაც ვიფიქტო, იქით წაფიქტო, რომ იტყვიან სწორეთ ეს არის. ამა ფეთი ესა ენახო. ლექსია რაღა თქმა უნდა!! „**შავი ზეწარა**“.

„სიკვილის ცვმა იღევა, ფრთა შემიყვეცა ოცნებას, შავი ზეწარი მოჰჭინა მთლად არე-მარეს. გონებას, გაპირქუშო...“

— რატომ არ გაანადგურეთ ჩაღლაპარაკა ორფეხმა და ათროღლებული ხელენით დაქმუნქა გრძლიათ გამოკრილი თეთრი ქალაღლი. მის სახეს ღრმა აღშფოთებისა და სასოწარკვეთილების კვალი ემხნეოდა, მაგრამ ჯერ კიდევ გულს არ იტედა.

— ამა, კიდევ ლექსი! „**იტრე ჩანგო**.“

„ჩანგო თიის გაგარავ და აგაღურებ... მწარე ცრემლს დაღერი, არ კი დაშლურებ... ტირილებ ზღღს უტეღმართობას.“

— ფუჰ შენსა კილაშს და ვაქაკობას! ეს რაღაც გადამღები სენია სწორეთ! ორფეხს ფერი დაეკარგა, გულმაც გასშირებთ დაუწყო ცემა. **ესეც ლექსი!** უინეღობა ამიოიხრა მან და

მიზნული თვლები მიპარო გრძელთა უგრძეს ქალაქის ლენტს: „**შავი ვარსკვლავი!**“
 ზუგაში ბრწყინავს შავი ვარსკვლავი,
 შწართ დანტირის
 ოზოლს ივალები
 ტირის და ტირის გულ გაღადრული
 შწარ ბედისგან
 განაწვლები...“

— მიშეღეთი. მწუხარეთ აღმოხდა რედაქტორს,
 ტანში დააფრთოლა, თაგბურ დაესხა და უგრძობ-
 ლთ ჩაიკეცა ოთხფეხი შეგობრის წინაშე.

ათის ნახევარზე ის უკვე გატყვებული ნახეს
 ახალმა ავტორებმა და ამით ერთი ზედმეტი საბაბი
 იშოვეს „მღელარე კრებლები“ ეღინათ „გამშრალ
 თვლთათვის“ და..

ვშაპი.

P. S. თქვენ იქნება გეუცხოვთ თუ რისთვის
 მოკვდა ასე უპოზუზოთ აღნიშნული რედაქტორი,
 აქ გასაყვრი არაფერია. ავტორს ყოველთვის აქვს
 უფლება, როდესაც დასკირდება მაშინ მოუღოს
 ბოლო თავის გმირს და როგორი სიკვდილიც უნდა
 ისეთი აურჩიოს.

ვშა.

* *

ახ, რა კარგია შერზე ოცნება,
 შეების ზვირთებში შორს გადაფრენა!..
 ტბილ მომავალზე იმედით ფურჩი
 და გულის ორთოლოვით აზრთ აღმაფრენა!..
 მიპყრობს იმედი, ფრთებით მატარებს ..
 ჩუ! განათიადმა სხივიმ მტყორცნა!..
 ვაჰ! რა ტბილია ამ დროს სიცოცხლე
 და მთელი ქვეყნის შერთან ჩაკონა!..
 მიწდა, ღვთაებაც, ამ დროს საშპაროს
 გულის ჩავექსოვა, შერთან ვეკონო,
 მაშვრალთა კერას მქუხარე ზღაღზე
 ხილთ გავედო, წყალში ვეფონო...
 ახ, რა ტბილია შერზე ოცნება,
 შერს გვერდით თრთოლვა იმედის ფრთებზე!..
 აფრენა მალა, ძღვევამოსილათ
 და იქ, სიმთ ღვრეა უმაღლეს მთებზე!...

ვ. მალაქიაშვილი.

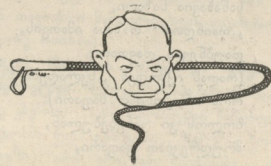
ივლიანს ჩივილი.

(იმერული სცენა)

ღელა, რაა ვერაა ფორსიფელი რამაი ბატი გოდა
 წვედა ჰერე! ახს ვიფარებდი რომე ასე ტვეფლად ჩე
 იარდა ან განსტული სჰე! იჰე! აჰე! რა გოლი იჰო!
 მისთანა გოდას ნაჰრწ, ვეღარ ნახეს იეღაინე! თეაღე-
 ბი. მაშენ მისანსჰერე ეი არა ბატონი ეიჰეი. რაჰარც
 ზღატის მრჰეაფეოე ისთე დეეიარებოდა, ეინ გამეშდა

უბატონოა მსა! მამეინ ჩეინი ხსჯინებთ სჰეჰეჰეჰე!
 ძირბოღენ შიშით და ახლა ფეინთ ეკრესენე!...
 დამაიწეღებთ ვეჰერე ჩეჰმა ხსჯინამ კარხანკა რომ ეი-
 ლო ხელში და მიინან: „იეღაინე! სჰეიეტ ჰეჰეოფუსტა
 შტო ვი კეჰიტ სეჰოდანა, შტო ვი ეჰაიბტ, ესო ჰრნი
 ხესჰეჰე“!! ახლა! ახლა ბრწინე შეის იეღაინეს, ვერ მო-
 გართვი ბღრეაინე! წვედა, გაფრინდა იეი დროი,
 ახლა მისი ხეღთ მოკათეეს ეი არა, ნეტა სეღი შე-
 გარინოს სიჰერში. მანდ და რაე გეღირენ ეს ბატო-
 ნებო! თუ ვინჰეს მამეინ ნეზბათინი სიტეჰე უოსრობოა,
 ახლა სეღ წეჰენზე შერიღობენ გეჰეჰერს. დეღა, უეინ
 რომ გეჰეჰეჰეოდა დიღეს ათ სათამედს ლეჰინში ბა-
 რიშსაჰეიო!... ახლა დიღეს რომ აეღებოთ განრასთ ხე-
 თი საიოთ. დამის ორ სათამედ სეღ მსეჰელეს მტეჰე-
 ვეგებს ჩემა ხსჯინი. იეღაინე ჰეღი განწინე, იეღაინე
 ჩეჰეჰეჰეი განსთე, ბახარში წადი, სტეჰერებო დანტ-
 ვე. ბარინს აეჰეა გეჰეჰეჰეჰე და კიღო რა ფეიე ჰანდას
 იგენის თეს. ახლა ჩეჰეჰეჰეი ბატონა შერადება არ ჰედა
 ქონდეთ კაცეს?! თუღ დღეს სირბილი და ექსრენი ჰეჰე-
 ზღეითი ტანის, შე კაღო, დიგეს მსხნდა ეი არა ვარ
 დღეში ორას ვერს შე ეი არა ორ ტრეჰეინი ბარეგოზი
 ვერ გააკეთებს. რაგა ჰეღ მანეას გაღმომეღებუნ თე-
 ჰო და იმის ეჰელაზა თეღ დღეს ეჰეინა, შე გეჰო, შე
 ჩეჰეს ეჰეჰეზუნ დეეიარებო თეჰა ეღისაჰეჰეღ ეი არ
 ვეივარ! ეჰე!... დეჰეღეჰე მისი სხეღი, ბატი გოდა
 იჰოს გეჰეჰეებოდა ჩემა ხსჯინის სეჰარს. იგოღნოს
 იეღაინეჰე იმ ნაინღეჰეით მოთიიღე წვერეჰეჰეჰე ისთე
 ეჰეჰეჰეჰე, რაჰარც დორის ბახალს, მკრამ ახლა ჰეჰე-
 უხას საწეღა საღეს ტერია, ვეღა შე დაჰეჰეჰე. შე
 შენ გითხრა მანანღელთ შენი გჰეჰეჰეჰეჰე გჰეჰეჰეჰე არ
 გამომეღნადო! ახლა გჰეჰეჰეის დაჰეჰეჰეჰე ისთე ეჰეა, რა-
 არც გეჰეს კაჰეღი, ისთე იეღებო, რაჰარც სჰე კაჰეი-
 ანა ტარანი. შე კაჰე, თუ ეი კონეის დეჰეჰეტორი იეი-
 დის, რაე ჩემ ხსჯინს გეჰეჰეჰეჰე თე?!.. ახლა გეჰეჰე-
 ენ დაწერს ჩეჰეჰე! არ შეგეჰეჰეის ტინამ ჩემი ეღის
 აფეჰეჰეჰე კაცემ არ შეიწეხოს თეჰე!.. ასთე, უეინ ვეჰეღე-
 ჩეჰესეჰეჰე იჰო, ვეჰეღე ზღრასთი ბრანსის გეჰეჰეჰეჰედა,
 ვეჰეღე აჰეჰეჰეჰეის გეჰესხოდა, ბატონი და ჰაღბატონი,
 მარა შერე ვეჰეღამ ბრანსი მოჰეჰეჰეჰე...
 თუ მართლა შეისმინა დმერთმა ჩემა ვეღრება და
 მოჰესწარი კიღო ბატი გოდას, იგოღნოს იეღაინეჰე,
 რომ ჩემა ბატონი სეღ ბღღაღჰერი გეჰეჰეჰეჰე და იმ წვერ
 დმეტა ჰეჰეს მჰეჰეღე იმჰეჰეჰეჰეჰე რომ მოჰეჰეჰეჰე
 ისთე იეჰეჰეჰეჰეჰე რაჰარც დრეგენეკეი ტეჰენის ეღს.

გ. წყაროსთაველი.

მესხვირული.

(რუსეთის სახ. მუშებისათვის. ფოთში).

ვინა სთქვა ჩვენი მუშები
 შეგნებას გაურბიანო?
 ვინა სთქვა ნათელს სღვენიან
 სიბნელით ერთობიანო?
 ვინა სთქვა ზნითა დაეცენ
 ჯურღმულში ეშვებიანო?

დღე, სიმართლე სტვირმა თქვას,
 ჩაგებროთ, ავადილინოთ,
 ეს იყოს ჩვენი მსაჯული,
 აბა რას იტყვის ვუსმინოთ.

აქ საქმე მოხდა ღიადი
 საოცარი და მავარი,
 ქურდობა მეტათ საშიში
 რაინდთა ხელის ნაქარი,
 განამარცხავეი საწყობი
 სანახავია საზარი,
 „რაინდთა“ რაზმსა იმათვის,
 დაუბნევი დავთარი,
 (რალს იქმოდენ „სკლადები“
 როს არ ქონიათ საფარი).
 ბოლოს კი დანებებულან,
 მოურღრკეათ ფაფარი,

შესულან. გამოულიდენ
 ნიეთი საქირო, სახმარო
 შიგრიანი, ფარჩეულობა,
 ჩაი, თუთუნი, შაქარი ..
 (ამბობენ დაფასდებაო
 ოთხი ათასი ქანქარი.)

გათენდა ღილა, მოგროვდა
 უკლებლით მთელი არტელი...
 თავზარ დაცემულ საწყობსა
 გარს შემოავლეს სარტყელი,
 ქურდების კვალსა ეძებდენ
 არ დაუკლიათ საცდელი
 მაგრამ ამათ ვერ ნახეს
 ველარ დადგათ საშველი.

მტრის რაზმი ვაქცუელიყო
 ვერცა ვინ ნახეს მნახველი,
 ატირდენ: გურულ-მეგრელი
 ხონელ,—რაქველნი, კახელი...
 ტანს უმშვენე’და ფარ-ხმალი
 ჯიბეს „ბახუსის“ სასმელი
 და „მტერთა“ მოსანახავით
 სამ გზითა იყვენ წამსვლელი.

მათ მეთაურობს სარდალი
 ცნობილი აფრასიონი
 მეორე მხენ და უებრო
 გამოჩენილი სიმონი,
 მესამე ჩვენი ლაზარე
 აცხია წმინდა მირონი,
 არც ზღვა აკავებს ლაზარეს
 არცა მდინარე რიონი.

აიყარენ და წავიდენ
 საომრათ იყვენ მზათაო
 მაგრამ უმტკუნა იმდმა
 ბარი არ გაუმართლაო,
 ხელ ცარიელი დაბრუნდენ
 წასულნი საკობრათაო
 ბოლოს მივიდენ, მკითხავთან
 და აკითხვიენს საღაო?
 რა დღესა გავლენ ფოთიდან
 ან თუ დიდი აქეთ ვადაო?
 კაცს აბარია თუ ქალსა
 პირი მას გაუშვადლაო,
 შესაკერავათ, გვიოხარი
 როს გატესნებათ მადაო?

მკითხავმა კარტი აიღო,
 ლაზარეს სახეს ჩახედა,
 კარტსა დაუწყო ფურჩულო
 მერე გაშლა, დახედა

და ნახა რაღაც ნიშნები
თავს გაეკვირებით აქვედა...
**(„ტუზები“ ერთად მოყრილი
კარგს არას მიახლოებდა).**
ბოლოს შეკრთა და,—უიო
წამოძახა მკახვედა,
ნაქურდალისა შორს წასვლას
ექვსიანს დაბარებდა,
და გვერდზე ქალის სურათსა
მიბარებასა წამებდა ..
ქვრივია ის ოხერიო
და სკენას ჩაბარებდა...
ამის გამგონი ლაზარე
აღრიღებდა მწარედა,
სიძინი ხელსა მოკიდებს,
ლაზარეს დაწყნარებდა,
და ეტყვის: „ქვრივი ვეძიოთ...
მტრადიო ცრემლსა აფრქვედა,
აფრასიონამც გაიგო,
მაძებართ გამარაფლებდა...
მაგრამ ვერ ნმხეს ჯერ კიდევ
რაც იმათ ვახარაბდა.
უთუოთ ერთ-ერთ „ქესტშია“
ქვრივი თავს შეაფარებდა.

ნაღარა

ქართველი „პატრიოტი“.

(პატარა ცენა)

ილიკო. (მავადსთან წას და თუშორსტიველ
ჟურნალს კითხულობს. გაბრაზებული ჟურნალს დახან-
ტებს და გაჯაფურთხებს) ფუი, ამისთანა პრესასაც და
ორგანოსაც! ვანი ისა საზოგადო მოღვაწეობა, რომ
ყოველისვერი აურვი-დაურიო?! კარგი და ავი არ
გაარჩიო?! არ იცოდე, ვინ არის დიდი—ვინ პატარა...
ვისხედ შეიძლება წერა და ვისხედ არა?! და-
ლოცივიბონ, სულ იმას სკიდლობენ, რომ ყველა-
ნი დამკვირბი, ყველანი სამახსარადო გახადონ...
აი, ბატონებო, მთელი ეს ნომერი გადავიკითხე და
მასხარაობის შეტე ვერა ენახერა. აღარა დარ-
ჩათ რა წაუბლიწავი, ყველას თავიანთი დვარძლიანი
კოლაში გაქრეს!!! ყველაფერი მიწასთან გაასწორეს,
რასაც და ვისაც კი ეროვნული რაზე სცხია. ვიტა
აბაშიძეს, ფილიპე გოგინაიშვილს ვილა ჩივის, აკა-
ციკ ზედ მთაყოფის...უუუ ლაზარეო! შეურიანებო!..
მაგრამ ფრთხილად. ვეპატრონებო, წინანდელი დრო
ნუ გგონიოთ... თქვენ პარპაშობას ბოლო მოგიღო...
გეყოთ, რაც ინვაზარდეთ, გეყოთ, ახლა კი ჩვენი
დრო დადგა. არ გგონიოთ, რომ ჩვენ არ შეგვე-
ძლოს განწირული ბრძოლა სამშობლოთსა და ჩვენი
პრინციპებისათვის... კლტა დაგვაცოდეთ. და გიჩვე-
ნებთ, თუ როგორიც უნდა მამულიშვილობა და
პრინციპებისათვის ბრძოლა! დაგვაცოდეთ!!!

დარიკო. (დაჭსნეული და გახარებული შეყოფის-
დება კარბში). ილიკო, გენაცვალე, რა გახარო...
რომ იცოდე, რომ იცოდე... (ახდის შედახას) რომ
იცოდე... რომ იცოდე...

ილიკო. (გაოგნებული) რა იყო, ქალო, რა და-
გემართა? ნუ იცი ბოლომე ვერე გავიყება... თქვი
აღამიანურად...

დარიკო. (ღაუფლებს და ხელსახოთი სხვს იგრი-
ლებს). კიდევ რომ გითხრა, არ დაიჯერებ, ისეთი
რამაა... ისეთი რამაა...

ილიკო. ნუ დამლოე, სთქვი, სთქვი...

დარიკო. რა ექნა გენაცვალე, მინდა და თა-
ნაც ვერ გამიბედნირა... ისე მიხარია, რომ შენ ეს
ამბავი ძალიან გაგებარდებო...

ილიკო. ჰო, სთქვი დროზე, თორემ გავჯავრ-
დები...

დარიკო ნუ, ნუ, დამაცალე ამოცისუნთქო...
ვერ გამიბედნირა და რა ექნა?

ილიკო. ეგებს! (წამოყარდება და წასვლას ამა-
რებს).

დარიკო. მაშ კარგი, კარგი! (შეცინის და
ნერწყვს უღაჟებს) ჰო და, შენ ხომ იცი, რომ დღეს
„ილიის საღამო“ გამმართველ კომიტეტისაგან ვი-
ყავი მიწვეული? (იღვინო თავს იქნებს) ჰო და კრე-
ბამ ვადასწვევია ცოცხალ სურათებში შენ უნდა
წამოზადინო... იცი ვინა?.. (იღვინა) არა, იცი
ვინა?.. ილია, ილია! (ტანს შემოჭყარებს და მოეხვეჭს
იღვინო) როცა ეს აზრი ბოლომე სთქვა, ყველას
მოეწონა: ჩინებული ილია იქნებო, ჩინებულიო...

ილიკო. (დამოძლით სხვ გაბრწინებული) არა
თუ! სხედ იცი რომ ხელს მიწყობ!

დარიკო. ხომ, ხომ, ხომ კარგი ამბავი მოგო-
ტანე?

ილიკო. რატომაც არა?.. ერთ წუთას მაინც
გაფწვე ილიაობას...

დარიკო. დიდაცები შენ გიყვარს და აბა შენ
იცი, როგორ იდიდაცები!

ილიკო. მხოლოდ ერთი ეს მითხარ: ბილე-
თებს ხომ არ გავაიღვივებენ?

დარიკო. რა პასუხია! ვინც მონაწილეობას
ვიღებთ, ყველანი უბილეთოდ ვიქნებით.

ილიკო. აბა, მაშა უცხინდათ, გრიმიც გავი-
კეთო და ფულიც გადავიხადო!.. ბავშვებსაც ხომ
წაიყვინათ?

დარიკო. ნეტა რასა კითხულობ! მაშ არ უნ-
და ნახონ თავიანთი მამა დიდებულ კაცის როლში!..
(გადას მუარე თახშო).

ილიკო. (მადანთი დიმიშებს და კმაყოფილებით
ხელებს აფშვებტებს. შემდეგ ერთხანით მთადრბდება
და თითქმის გაქრით) .. ეს ყველაფერი ჩინებული, მა-
გრამ უფროსმა რომ გამიგოს!.. შერე?.. ხომ დავი-
ლუბე. (აჟუხა). არა, არა, არ შეიძლება... ეს უფე-

ნურობა იქნება ჩემის მხრით... არა... არა... დარი-
კო, დარიკო!

დარიკო (შეშინდას). რა იყო, რა ამბავია, რამ
გავფითორა?.. სიხარული და ეგეთი სიხარული სწო-
რეთ ვერ გამოვიდა!

ილიკო (დაჯდება სკამზე და შეუღწე ხელს
იღებს) ეგე, ქალო, რას ამბობ, რის სიხარული..
ლამის გავგიჟდე. . გასწი ესლავე და შენი გაფუქე-
ბული საქმე შენვე გამოაკეთე... ჩქარა, ჩქარა ..

დარიკო (გაოცრული). არა მესმისრა... რა სა-
ქმე, რა გაფუქე?

ილიკო (აღეშებული). გასწი მეთქი დროზედ
და შეატყობინე კომიტეტია თუ რაღაც ოხრობა,
რომ არ შემოძლიან ვიცისრა ცოცხალ სურათებში
მონაწილეობის მიღება *)

დარიკო (გაოცრული). რა.. რა... რატომ?

ილიკო. ეგ შენი საქმე არაა... წადი მალე,
ვიღრე არ დაგვიანებულა... წადი მეთქი ესლავე...
რას მიყურებ?.. ვინა შენ არ იცი, რომ მე თავი-
სუფალი კაცი არა ვარ, ყოველი ჩემი ნაბიჯი დამო-
კიდებულია მთავრობისაგან?..

დარიკო. მერე?..

ილიკო. მერე და ბოზნაში!.. არ იცი, შესუ-
ლელი, რომ ყველა ამას პატრიოტიზმს მიაწერენ
და გინდა რომ პანლური მკრან სამსახურიდან, აი
შე დაიკო, შენა? .

დარიკო (შეშინებული). რაო, სამსახურიდგა-
ნო?.. არა გენაცვალე, რა ვიციოდი,—თუ ეგრე სას-
ტიკობაა.. მეზი იმათაც დაეყარე და იმათ სალა-
მოსაც, თუ კი ჩვენ ულუკმო-პუროთ დავრჩებით!..
ესლავე, ესლავე. თუ გინდა შლიაპასაც არ დავიხუ
რავ, ისე გავფურინდები და შევიტყობინებ, რომ ავა-
და ხარ და არ შეგიძლიან მონაწილეობის მიღება
(შედის ოთხშე, გამოაქვს შდაბა და გზა-გზა ახუნ ვს)
ესლავე... ესლავე .. ხუმრობაა, უადგილოდ დარჩე-
ნა! უიმე! (გააფრიალებს და მიდის).

ილიკო. დაცა, დაცა... ისე კი უნდა მოა-
წყო, რომ არავინ გაიგოს, თორემ იცოდე, ეშმა-
კებს* არა სძინავთ, თუ შეგვიტყვეს, ხომ იცი მთელს
ქვეყანაში უმიზეზოთ თავს მოგვჭრიან.

დარიკო (კარგეში). შენ ფიჭი ნუ გაქვს. (გა-
დას).

ილიკო უხ! (ამაოიარებს და სკამში წაჯდება).
წინაღამ აუტყებელი თავი არ ავიტყეი.. ე და
აკლდა ჩემს უფროსს: ისედაც პირველ ხარისხოვანი
სოციალისტი გვონივარ,

(ფარდა)

ხუცი.

ბეგრმა დაიწყო შარდის
შეხანხლო, შეკაწიწება,
მაგრამ ვე ნიქი, ოხერი
კვლავ მისკენ მიმეწიწება!
ან რა დაატრობს, გიცოა,
ნამდვილი ვადარებელი...
აღარ ასვენებს გონებას
ეგ საბორკილე, წყვეული!
—რა გზაა... უნდა ვეახლო
და აღუსრულო ხალისი...
(წინააღმდეგე, მგონია;
არც თქვენ იქნებით ამის!)

თუ კი ეგრე, მონახეთ
მოზარდელი, ტილოს ნაქერი,
(უკანასკნელი კინკია
ჩვენს ტანზე შემოსაქერი.)
ჩვენ ვერც კი ვიცავთ, ვერც ვხედავთ,
არც ვგვსმის მისი შროალი,
(ღმერთმა გაშროოს სუვევლას
ის ტილი ოხერ-ტილი!)
უთუოდ მიხვდით, რამეთუ
ადვილ არს მისახლომელი,
მაშ მოაშორეთ მარცვალი
პირველად ითქმის რომელი.
ორი დავგრჩება კიდევა,
მათ გაუფრახილდით კარგათა
(არ მეშეტება არც ერთი
გასაწირ-დასაკარგათა.)

ესლა მონახეთ ნაწილი
სამოსიელისა თქვენისა
(საითგან გესმით შუღამ თამს
სიმღერა თავეთა ოხენისა)
სად არა ჭყავის ქანქარი,
გამქარავებელი სენისა!
(მე ჩენზე ვამბობ, რამეთუ
თქვენ იცით განძი თქვენისა.)
გასპერი მარდთა ეგ სიტყვა
ორი გამოივა ნაკვეთი...
შარდისათვის, პირველი
მაქვს თქვენთან შემონაკვეთი.

აი, შეხედეთ რა მალე
თავთა თითქმის ყოველი!“
ახლა მე თქვენგან გარნაღა
მარტოდენ ახსნას მოველი.

მოაწყვეთ ერთი მეორეს
ნაკვეთი თავ-ფეხტანები...
ქართული სიტყვა გამოგა
რუსულათ სათარგმანები.
არ გადათარგმნოთ, ეგრა სცნოთ
საქმეთა მათთა პლანები..

*) აღმათ მკვლარ სურათებში იქნებოდა მიჩვეული მა-
თი უუპართველპატრიოტისობა.

(უბრალო ვინმეთ ჩასთვლილი ავი ,,ზეხულიგანები“) ხელში უჭირავთ მითრასი დაწული ვირის კანები... (მთხიაც ბევრი არიან ამ ,,გვამთა“ მისამგანები) სკანკლავენ, თურამ გინახეს ჯიბისკენ გასაქანები... ფეხ ქეშ უგია მათ ცხენებს საწყალი გლების ყანები. (ოჯახში თქვენ მტრის ფეხვენ ხოლოვის გასატანები!) წყალობა ვალოცინისა არს ვე უთავო ტანები... სულთა მზუთავი სოფლისა , მფარველად“ ანაყანები. თუნდაც მოსისპონ ერთთავად, არ არის დასანანები.

მეტს არას ვამბობ. ახსნილენ ვინც იყვენ ჰქუიანები. (უგუნურთათვის არც ვარგა ამგვარი გამოკანები!)

კოლა.

ქურნალეუბმეთობა.

თფილისში „აღმოჩენილი“ „პრესის სინდიკატი“ ყველგან გამოძახილის იწვევს, ყველგან ამ სინდიკატზე ლაპარაკობენ. ზოგიერთ ადგილებში რაღაც ამ „სინდიკატის“ მსგავსი კიდევ ყოფილა. ქუთათური „ფონი“ თუმცა ქარაბით, მარა მაინც გასაგებათ, ვეაწყებებს, რომ ის მწერლები, რომლებიც ეხლა ოსკიადვის წინააღმდეგ ლაპარაკობენ, გასულ წელს ჩვენი ბანკის რწმუნებულთა კრებებზე გამოქვეყნებულ საქმეებს ვერ მოექცენ რიგაინათ და ეს იმიტომ რომ

„როგორც ხმა ვამოვიდა: რედაქციებს გეცნო ბანკის მფარვისაჲ, რომ ბანკის საქმეებზე და განსაკუთრებით იმ ანგარიშზე, რომელიც კომისიამ რწმუნებულთა საზოგადო კრებას წარუდგინა არამც და არამც მათ გახეთქები არაფერი შენიშვნა არ ყოფილაღო მოთავსებული.“

და თუ ეს ბრძანება არ იქნებოდა თურმე შესრულებული, ამ გახეთქებში ბანკი თავის განცხადებებს აღარ დაბეჭდავდა, რათაც თითოეულ გახეთქს **სახი ათასი (3000)** მანეთი დაეკარგებოდა...

ბევრი ვიფიქრეთ, მარა არ იქნა, ვერ გავიგეთ ხსენებული გახეთქების სახელები, „ფონელი“ სვიმონიკა კი ამბობს, რომ

„ეს გახეთქები ჩვენი საქმეების და ხალხის გულშემატკივარნი არიან: ერთი ქართული ასოებით იბეჭდება, ხოლო მეორე კი რუსული „ახაჯული“, მათი მწერლები, რასაკვირველია, პატრიოტებენ როგორც ქართველები და რომ მათ პატრიოტობაში იგივე შეგვიპაროს, ყალბე შედეგებშიან და მტრურობეზე გამოდიან...“

ნეტავი ვინ არიან ასეთი მწერლები და ვახეტებ?

ბ. სვიმონიკა არა თუ არ გვაიმეცნეს მათ ვინაჲსი ობას, არამედ მსჯავრსაც არ სდებს მათ სწამსაჲსი არ ეტება

„რადგან აერის“ № 1, Bâton-ის მიერ საქმათ დახსიათებულა ამ „პატრიოტების“ მოქმედება საშწროლო ასპარეზზე“...

ლიდი ეშხიკი კაცი ყოფილა ეს „ფონელი“ სვიმონიკა — არც გაამხილა კინ არის დამანაშვე დ არც მათი გასამართლებია იკისრა.

რას იზამს უნდა დამორჩილდე ბედს, მარა ჩვენ მაინც ვერ მოვისვენეთ სანამ, ერთი-სა № 1 არი ვიხილეთ. გვენდოდა Bâton-ის განაჩენი გვენახა ამ ა საქმეზე. როგორც იყო, ვიხილეთ „ერთი, ნომერ პერიდი“ და რას ნახავ: რის Bâton ი, რის განაჩენი! იქ ცნობილი აღაროდიელის შემდეგი განაჩენი წაიკითხეთ:

„ეს მეორე მაკალითა უკვი ჩვენს ცოგერაში, რომ ინტერნაციონალური ბანკ და აშშორებულ წუგეში უტრამობის დროს მხედვით ავსეს ქართულ საზოგადოებას, მაგრამ ქართული საზოგადოება მაინც არ სცილდება ამ ვინ იყის, საიდან გადმოვირდნილ ბანკს და ვერ მოუხერხებია ერთი მალთან მუჯღუფებით მათი გაძევება ჩვენი საზოგადოებრივი ცხოვრებიდან. დარწმუნებულნი ვარ, კიდევ განავრძობენ მ.თთან „საერთო საქმეთა“ გაძღოლას და მათთან მშობას და სოლიდარობას.“

ეს რაღას ნიშნავს? ეტყობა, „მეპარი“ განაჩენია... ინტერნაციონალური ბანკი... აშშორებულნი წუგე... მუჯღუფენი.. საერთო საქმე... ძმობა სოლიდარობა.

ოხ, ღმერთო ჩემო, რაუბედურებას გადაგვიდა ამ სფონიკამ, როგორ მოგვაცუტულია. შეძლება ვაზეთების და მწერლების შესახებაც ისე მოგვაცუტულია, როგორც განაჩენის შესახებ? თუ „ფონის“ შემდეგ ნომერში არ გამოაცხადა მწერლებისა და გახეთქების სახელ ვეარები თავს მოტყუილებულთი მხოლოდ მაშინ ჩავთვლით და ბ. ეშხიკსაც ვთხოვთ, რათა სვიმონიკას ასეთი ტყუილებისთვის სამაგიერი მიუზღოს...

ხ მ რ ო ბ ა

(ბათუმისა-ვი)

კრებასა ერთს დაეცუარო, მწერებენ გმირნი იქ სულ ყველა, ორატორნი დადნენ „ჩენით“, ჰქუხდნენ, როგორც ხელითფელა...

აქეთ უშნოთ იჯგიმოდა ასტონ ქეუა ნახიანი, იქეთ ნესტორც კი „არჩედა“ — კაცი მკიცი აზრიანი.

კოწიამაც აღძრა სინა, „რევი“ წყავდა ნახიანი, აზრით მრული, სტილით ცუდი, საცნებლათ უხაბაკო...

ამოღრვანა მარგალიტი მინა ჯანგიახის ყველმა, ღომენტიმც კი წაიფშუტა, ვერ დამაგრდა თავის ხეგრელში...

კაბიტონი ფეხზე იდგა,
 არ გვაკლებდა „რეზია“ დენის,
 ერთი სტოლ ქვეშ შემძვარალიყო,
 ეკლო იმის აღმავრენას ..
 ამან ეს თქვა, იმან ის სთქვა,
 სინურჩეტე საშინელი..
 ვუტკბრე მათ და ვიცინე—
 საქმე იყო საცინელი..

ჩიბუხი და ყალიონი

ღვიპუბი. ზიათურბან.

(მანსელიძის საფერო)

ჭიათურა. ძლიერი დღეის გამო უმთავრეს ქუჩაზე სამზავრო გემების მიმოსვლა შეწყვეტილია. ერთი კვირაა ფოსტა არ მოსულა. მოსალოდნელია ზომილი—, მრუწ. საბ. გამგეობა“ და დღეებია ის „მღვდლებში ვივლი „ზედა-რანისკენ“.

დაჩკეთი. ფრანგების შავი ქვის სარტყს ქარხნის აღმინისტრაციამ სხვა და სხვა სოფლებიდან გამოიწერა ორმოცამდე პატარა ბავშვი, ქარხანაში სამუშაოთ, რადგან პატარა მუშები უფრო დიდ მოგებას იძლევიან* და პოლიტიკურათაც საიმედონი არიან..

ჭიათურა. გალგისი კომეტის მოახლოებამ უკვე იმოქმედა ქიათურელ „სტრახნიკ“ ქაჯაიანზე ის დუქანში ცხენით შედის და ხმალსაც წამ და უჭუმ იქნევს ხალხში.

ზედა-რვანი. (ქიათ.) იმე ჩერნიავესკს განზრახვა აქვს გამოიწეროს მუშების ჯიბე-პორტმანების სარტყი, ახალი სისტემის მანქანა, რომ შვექვასთან ერთად მათი ჯიბეებიც მოხერხებულია გარეკოს..

ს. ქვედა ღვიპუბი. „სტრახნიკ“, რომელმაც გლეხს ხანჯლის დაკვრა მოუწოდებდა—წარათვის გლეხებმა ხანჯალი, მაგრამ შემდეგ, სხვა „სტრახნიკის“ მოხმარებით გლეხებზე ისე იერიში მოიტანეს. ბევრი ცემის და აგრეთვე თოფის სამჯერ პერში გასროლის შემდეგ უკანასკნელი დაიბოძრაღეს

ჭიათურა. პანსევის ქარხნის აღმინისტრაციას განზრახვა აქვს, ახლო მომავალში რომდენიმე მუშა დასასვენებლად გაგზავნოს ერთ ერთ ავარაქზე.

იქიდანვე. შექმულ სეთით ქიქოძემ სიზმარი ნახა, ვითომც „,ახალი თამბაქო მოქცეაირიყოს,“ ამ სასაიმედო ამბის შემდეგ მან აღარ დააყოვნა და თავის ბიჭს უჯამაღროთ ქელაში გაძოლებდა. ქიქოძე ერთობ ნასიამოვნები დარჩა, რომ სიზმარი ასე მალე აუხლა..

დაჩკეთი. ფრანგების ქარხნის ორმოცამდე მუშამ ამ დღეებში დეპეშა გაუგზავნეს სახ. სათათბიროს დეპუტატს.—მარკოვ შე 2 ს, რომლითაც თხოვენ მას—მაიქრონ ყურადღება ქარხნის აღმინისტრაციის და აგრეთვე ზოგიერთ მუშების „თავხედ“ განზრახვას, რომოქმაც უნდათ 10 ი საათის მაგიერ 8 ა საათის სამუშაო დღის შემოღება და გვიშუამდგომლე ვისთანაც ჯერ არს, რათა დარჩე-

ნილ იქნას ისე 10 საათის სამუშაოდ დეპუტატ-ხელმოიცო. ..

იქიდანვე. მანტიორ, —რულოლე კ. ოტტოს, ლანძღვა-გინების კურსებზე აგზავნიან სახელმწიფო ხარჯით.

ზ ა მ თ ა რ ი.

ზამთრისა სუსხმა თავისებურათ წამოუქროლა, დააზრო არე, გაპყინა ველი, დასქენა ყვავილი თოვლით დაშვარა ყოველი მხარე. აღარ ჭიკტიკობს ბარად მერცხალი და აღარც ჰყვავის ბუჩქნარში ია, ცრიე ყინული ბიზინა მდელის ორგოვც მუხრბუქი გარს მსწორტყმა. წალოკის მგევა, ნაზი ბულბული, გაპქრა აღარ სტვესს, დაობლდა ვარდი, დადუმდა მწყემსის საამური ხმა ცაში ტორაობდა მოსპო ნავარდი. მხოლოდ ყვეა ყორნებს დარჩათ ქვეყანა, მთელი მიდამო, ტყენი და მთანი, ირგველი სამყაროს წყვედილით მოკულს გულს უღრუნის მათი საზარი ხმანი სად არს ზღვებულო, შენი მშენებმა: ბულბული, ვარდი, მდელის ბიზინი? კეკლუეი ია, მშენებე გვეჯილი და მთავი მწყემსის ლალი ლი ნი?!

გ. წყაროსთაველი.

ღვიპუბი „ქახითიდან“.

(„კან“ის საფერო)

თელავი. ნერსესის დუქანში ღვინო გამოილია. **იქიდანვე.** გაჩაღა საშიშარი სენი, რომელიც თავიდან იწყება. ამის გამო ამბობენ, პირველათ ქალაქის თავს გაიტანსო. მის შემკვიდრეთ მისსავე მოჯამაგირეს ასახელებენ.

ქალაქი. ჩვენ სოფელში ვილაცამ ერთი ძველი განზრახვა შემოიტანა. ხალხი ძლიერ განცვიფრებულია. მას არასოდეს არ უნახავს ასეთი რამე. ქალაქადმი და წერილები კი გაუგონიათ, მაგრამ ხელნაწერი და უმთავრესათ საარსიყო შინაარსისა, ადგილობრივ სამრეველო სკოლის მასწავლებლის მიერ შედგენილი.

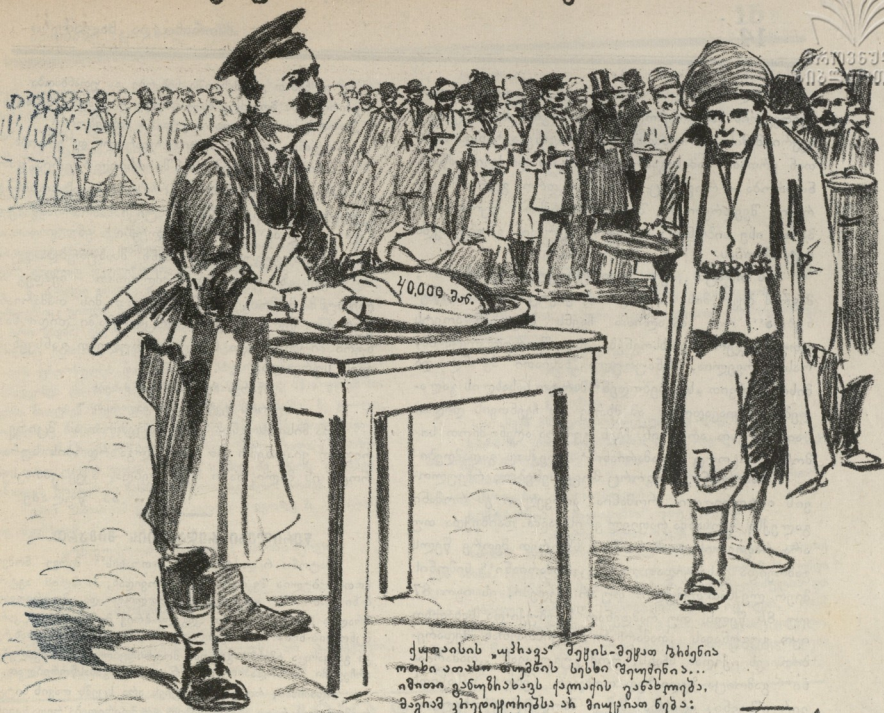
ხაზში. დამყარდა ქვეყანასა ზედა მშვიდობა და ცხოველთა შორის სთაოვება: მგლები დაუმე: გობრდეთ თხებს, ქათამები მელენებს, გლეხები თავადებს, ინტელიგენტები სტრახნიკებსა და მამასხლისებს.

იციღება „შრომის“ სტამბაში

და აგრეთვე გავე ზაენებათ სურველთ:
 1909 წლის „ალმანახები“ 7 ნომერი
 და „მათრახი და სალაპურა“ 29 ნომერი
 ეთად შეკრული

*) საქმეც ის არის ბუნებეს სპილო აშობინო.

ქუთაისის „აქაგა“ შექს-მეყთა ხჩინია
ოთხი ათასოლოშნის სესხი შეიქონია...
იშთი ვანოშხანავს ქაოაის უანხოლოვა.
მუხამ ჰეოდეოთოქსა ახ მიუყით ნევა:
რახევიან ქანახსა, ვითაჰვა თუღოს ზა. სეში
ქ სახევა დაყყითა ქყთათაჟი უთხეზი.

Handwritten signature

† თავ. სიჟონ დავითის ქმ გუგუნავა.

(ხე, როლოვის მაგარი)

„კარ კაცს როგორ დავუკარგო,
რაც რამ სიკარგაცაე აქესა“.

დ. გუამიშვილი.

„მე კაცი ვარ უსწავლელი, უზინარი, შესაბრალი“.
სიმ. გუგუნავა.

წარსულ წელს ქუთაისში გარდაიცვალა მოხუცი სიმონ გუგუნავა. ჩვენ ღრმად დარწმუნებული ვიყავით, რომ მის გარდაცვალებას აღნიშნვდნენ ჩვენზე უფრო ახლო მცნობნი, მაგრამ მოლოდინი არ გამართლდა. ბოლო რაეი ხმა აღარაყინ ამოილა, ჩვენ მიინც, თუმც გვიან, მაგრამ ორიოდ სიტყვით ვამცნობთ საზოგადოებას, თუ ვინ იყო თ. სიმონ გუგუნავა.

თ. სიმონი იყო შვილი გურია-იურეთში კარგათ ცნობილი დათა გუგუნავასი. დათა ცნობილი იყო როგორც ერთი ლომიბერი თვადი, დარბაისელი, შწონობარი მოლექსე, მგროგურე, იშვიათი მომღერალი, მოჯირთე, მოკლარაკე, მოსწრებელი სიტყვა-პასუხის მექანე. ბურთის მოთამაშე — გადამბტომი, სუფრის მშვერება — ერთი სიტყვით ის იყო საუცხოო ტიპი ძველი გურული თავადებისა.

† თავ. სიჟონ დავითის ქმ გუგუნავა.

„ვილი მისი, სიმონი, დროს შესაფერათ რასაკვირველი ჩამორჩებოდა მამას, მაგრამ მასშიაც იყო ბევრი მამის ღირსებათაგან, ახლებეობა-ტანადობასთან ერთათ მამისგან ჰქონდა ნაანაერებელი მწიგნობრობა — როგორც დათასმის დროს გურიაში ვერაინ შედგებოდა შიარულ ლექსათ წყობილობაში, ისე სიმონსაც ადვილათ ვერაინ გაუბეზავდა მეტოქეობას.

ის თუშეა „იყო კაცი უსწავლელი უჩინარი“, მაგრამ ბევრ მის ნაწერებს „აკაც ვერ დაიწუნებდა“. რის მაგალითი ჩვენს მსოფიან პოეტს უთუოლ კვრავც ემასხოვებდა ასეთ შიარულ ლექსებს, რასაკვირველია, შინაურული ხასიათი ჰქონდა და მისი კითხვით „სტებებოდნ“ მართო სახსლის ვალაღებულთ თავადობა. ამ შხივ ის ჩვენთვის დიდათ საინტერესო არ არის. ჩვენ გვინდა ადვინაშოთ სიმონი როგორც „თამარიანის“ ლექსად გადაღლები თამარიანი, როგორც მოგვსხსენებათ, რეულოვის ისტორიული რომანი. პირველათ ეს რომანი გაღქსა მგოსანმა რაფეიდ ერისთავმა. დაიბეჭდა თუ არა რაფეიდის „თამარიანი“, სწორეთ მეორე წელს გამოვიდა ვასასყლათ იგივე „თამარიანი“ სიმონის მიერ ლექსთ თქმული. თუ არ ვცდებთ, ეს იყო 87 თუ 88 წელს. თუ რამდენათ მსუბუქი და სახალხო იყო გუგუნიავს „თამარიანი“ ერთთათთან შედარებით, ეს უქლდან სჩანს, რომ გუგუნიავს „თამარიანი“ გამოიკცა ზედი-ზედ ოხხეჯერ (ცხლა ვასაყელს ვერ ოშონი) ერისთავისა კი შოლოდ ერხათ.

სხვას არ ვიტყვი და, არ დარჩენილა გურიაში ისეთი წერა კითხვის მკლანდ ოჯახი, რომ ეს წიგნი არ შეეძინა. ამ წიგნიდან ამოღებულნი ადგილები შეიქნა გურულ ჯალ-ვათა ხელისთიდ საგომანებე ჩანგურ-გიტარაზე დასამღერებელი. დღესაც გურიაში ვერ დაღწერებთი ვერც ერთ დროს ვიტარებას რომ იქ არ დასტკებ გუგუნიავს „თამარიანის“ ლექსებით ხალხში უფრო გავრცელებულია სასიყვარულო ადგილები — შვალხის თამარისდმი. ეს ადგილი ასე ეკვს გუგუნიავს:

„შინა ნახვა შესწრაფდა, მე სხვა საქმე არ მქონია, წლის სიღღს არ ღადრდ, არც ვეძიე ხად ვინა, ცხენი ზვირთმა დამოყენთა, დამძრა, დამარბო, დასვლელდი და, გავიგინე, თუ დაგრჩები არც მგინია.“
 ან კიდევ თამარის წერილი შვალხასდმი.
 „შალვა ჩემო სიარულთო სიცილსებე მეტათ ტბოლო, მხმი თავი: სანჯგეშოთ ნაშობა და გამოზრდილო, მღელსიგან დაჩაგურე — დიდი ჰორის გ დახდილო
 „წაღწეშოთ დამწევიო ვარ გათვე მოხევე მომირდილო!
 იგივე ადგილი ერისთავს ამ რთათ ეკვს
 „სულხელ უტტებსო ნუ შრისხვე, კლანს მოვიკიდ ზლია
 „მემუაიფიო მწერია, ცრემლთი მზარხობს მწველია,
 „ჩემის ტანჯვისა, ოხვრისა ვერა ვამომიქმელია,
 „ათიი ფორე გულს მღორნი, სიტყვა კი შემიწელია,
 გარდა ზემოთ მოყვანილი სანიშნუშო ტაყებისა ზედ მეტი არ იქნება მოყვანილი გუგუნიავს თამარიანიდან სხვათა შორის ერთი საგულსისმგებო ტაყები:

„ნუ გვენებთ ერთმ ნეთში სიხარბე და უთახნობა
 „ძირი არის ბოროტების — სიძლიერე უმჯობეს მტრობა
 „ლოხრით ველისაგან საყენა მსახურებება,
 „დაფუძნეთ ხალხთა შორის სიყვარული და ერთობა.“
 ასეთი პურები „თამარიანში“ ძრიელ ხშირია. ვარდა „თამარიანისა“ სიმონს დარჩა ახალგაზღობის და ბეჭდული ლექსი: „ტყვე სასტიკი ზამთარისა“ ქურნალ „კეალში“ იყო მისი ლექსი „ცნა“.

სიმონ გუგუნიავა დიდხანს მსახურებდა გურიაში თავად აზნაურთა წინამძღოლათ შემდგენ იყო ლესხულში მომარბეველ შუამოველთა. მის თამარიანი გურიაში წერა-კითხვის გავრცელებაში დიდი სამსახური მიუძღვის და ჩვენც ვესარულებთ განსვენებულის სურვილს:

„მწარეს ნერვი ჩაოქმადეს, თუ მოე ტბოლი არ მაღორსა.“

და მისი სხუენის პატივსაცემლათ ამ მეტივე წერილით ვიკონებთ და მის ახალგაზღობის სურათის, რთაც ის მილიკიაში მსახურებდა. აქვე ვთავსებთ.
 ა. ს. წულაძე.

წარიღები ჩაღატყვის მიზრათ.

ბატონო რ. დაქტორი! „მთარახის“ მერვე ნომერში მოთვსებულთა წყითთვა მიზალოდიდან, რომლის ავტორი, ბნი „ახ-ი“ ყოვლად უსამართლო და მოჯრიღებლათ ბრალსა ცდეს ზოგიერთ ადგილობრივ მუშებს. ჩვენ კარგათ მცნობნი ნიათა — ისა ვათამოული თამდვერეთობისა, დობა, ჩვენც კი ვაგვიკცა იმისა გრთობა მოურიღებლათ საშვალღების არჩევანი მოპირდაპირეთან აზრათში ვასაწარებლათ.

ავიანი, რომელიც პატიეს არა ცვენს თავის სიტყვას, რომელიც პრალი აწარაშებით არ მოვირდება რადეკის და მკითხველი საზოგადოების შეცდომში შეყვანს, დამწერებნით, დროს არ არის მასთვის, მიუხედავთ ამისა, ჩვენ საჭიროთ ცვენათ ორელი სიტყვა ორელი ანაწინეთი მკითხველს.

- 1) ბნი „ახ-ი“ ს არა სწამდა უმრავლესობა და მისი ვალაწველილება
- 2) მას მუდამ მიჩანდა თავისი თვის უტოღველ პაად და მზათ იყო დიდი უმრავლესობის ახ-რეგებით ვათვლა.

ბნი „ახ-ის“ ასეთ თოთებობას და სხვა საქალთ მსჯერი დავდეს და ასეთი ღადგენილება მიიღეს:

ბნი ახ-ი, როგორც წყუგებით ავათყუდი, უთავუესი ვერისტე, ვა-მეოფელი ვთავადვარ სახოვალ დაღვინებინსა, ვადირიციხის ისეთ ერში, სვად იმისთანა მდგდლებ, ვაპირთებნი. ეს იყო და ეს.

თნაც უმოღვე და მოხდა კარგა ხანია, მაგრამ „ახ-ის“ რატი ერთხელ დადადეს კუხელ ფეხი, ის კვლავ ცდევ დიდხანს იწიწმეტეს. დღე იწმეტოს და იგარეშოს. მაგრამ მასაც არ შეეფრის ამგვარ საზოგადო საშვალღების მიმართვა და ასე მოურიღებლათ სრულიად უდანაშაულ პირთა გვარების გახუთის ფურცლებით ჩირქის მაცხება. დასასრულ ვუსუბნობთ ბნი „ახ-ის“ უფრო ნაშესხანად შექრულების ყრვებმდენის მოვალეობა და რადეკის წილობა პირად აწარაშებით ვასაწარებლათ არ ვაოუყენებთოს. ჩვენ კი მეტი მისთან სახასია არაფერი ვეკვი.
 მონღობილობათ ერთი.

ბ. რედაქტორი!

დღემდღე ბ. გ-ლი დაინებოთ გაიხზობდა; თოველ წესს მზათა ვარ სამედიტორი სამართლოში ვაოთავდა; თუ ჩემს მაგიერათ ჩემს რწმუნებულს მიიღებო. მეც დეფინანდი და სამათ ვადეკ მთელი (ბ. „მთარახალ. № 7). დღესკი ბ. გ-ლი რწმუნებულის ვათვზავნის ვასკლათ ისევ ჩემს ლა-

ნძღვას მოჰყოლია: ,,ს. ჰაინაშვილი სისტემატიურ პროვოკაციას ეწევა როგორც ჩვენ წინააღმდეგ, აგრეთვე ორ სხვაზედაც, რასაც შესაძლებელია არა სასაზოგუნო შედეგი მოჰყვესო. (იხ. მათრახ. —საღ. № 8).

სწორეთ სასიძლოა!.. მე რომ პროვოკაციისთვის მიმემართა, ნუ თუ ამდენი ხნის განმავლობაში ევლარაჲინ დანიანხადე იმ რადღ ,,არა სასიამოვნო შედეგებს, მე ხომ მათ თითოფელთ ყველას კარგათ ვიტყობა!.. მაჰარ მე მსურდა კულტურული საშუალებით გავსწორებოდი ბ-ნი ,,გლის“ ყოველად ჯგუღტურთა და შეუწყნარებელ მოკმედებებს.

ბ. გ—ლი თვის გარდა ორს კიდევ სხვას იხსენიებს, რომლებსაც ვითომ ჩემი პროვოკაცია აზნიებდა. ვან არიან ეს ორი სხვა? ესენი სწორეთ ისინი არიან, რომლებსაც დღადი ხანია ჩემთან პირად მტრობა ჰქონდათ. რომლებსაც ბ. გ—ლს უწუროჲულეს და ჩემი თავი პრემის საშუალებით გააღანდღინდეს და მით გული ,,მოიღხანეს“! აი, სწოეთ ამ პირებმა ჩააყენეს ანეთ უხერხულ მდგომარეობაში ბ. გ—ლი, რომელმაც ჩემგან მიუძღულ ვადაზე (როცა მე მხათ ვიყუი) აღარ გამომიგზავნა რწმუნებული და ახლა რადღც მოსახრებით ორი კვირის ვადას მისხოვ, ამაზე მე უარს ვეუბნება, ვინაიდან ზოგერთი ჩემი მოწუებია აჲ აღარ არიან.

ამით ვსაობ ამ ავანტურ კამათს როგორც ბ. გ—ლთან ისე სხვებთან.

კონდუქტორი სანდრო ჰაინაშვილი

მათრახის ფოსტა.

საღმმ. ზორის. არ დაიბეღება.

ფოსტაჰანმ, პოლისონეს ნათლულს. არ დაიბეღება.

ჩვენგან დამოუკიდებელ მიზეზების გამო.

თფიღისი. გ. უ—ს. თქვენი საუცხოვო ლექსი ხდენაჲლი პრათ, ანუ უჯეთ ვთქვით ზღაპარი ლექსათ მარგაუტუტათ ჩვენი თქუთ ითელუბა ჩვენს სიტყვა რახნულს (სიტყვა-კახნულში არ აუროთო!) მწერლოაზში, აი ერთა ნაწვეტეტი:

„იყო ბიჭი
ქონდა ნიჭი
წყერ ნაჩრებო
სახე ღრიჭი
ხელს მეჭეტი
რაჭული „ქი“
იყოდა კი.“

მშვიდობით! ჩვენ მხოლოდ ის-ღა დაგვჩრჩინა გ სურვით, რომ ,,ქი“ გარდა სხვა ანბანეტიც შეგვესწავლოთ.

საღმმ. ბაჩას, თქვენი ლექსიც ერთომ ტკილ-ჰმოვანი და რიღმოვანია.

„აქცვა ფარა,
თვ-ლი დარჩა...
გადიქაჩი,
გადიქაჩა.“

ჩვენ ის გვიკვირს—კეცა საღ დაგვარაჲ
სარჩინა, ზარიინელს. ბრალდება ადგილია, დამტკიცება ძნელი, დაბეჭდვა შეუძლებელი.

მათრახი. ბელატასვილს, თქვენი წერილიც ერთომ ბელატ-აზირაჲვანია, არ დაიბეღება.

სამტარღმბი. ,,ბალიონსა“, ანუ ,,ბუქსა“.

ამბეგხა სწერთ თქვენ მსუბუქსა.
საღმმ. გზის პირელს. თქვენი შარაღა თვით კლომ ვერ ახსნა. თქვე დლოცილიღა ჯერ ერთი ,,ყირიმი“ უნდა და არა ,,კრიმი“. მეორე—ყირიმი ნახევარ-კუნძულია და არა კუნძული (ყოველ შემთხვევისათვის იცოდეთ, რომ კუნძული ხმელეთს ისეთ ნაკვეთს ჰქვია, რომელსაც ყოველი მხრიდან წყალი არტყია). ერთი სიტყვით, როცა გეოგრაჲფიას შეისწმღლოთ, მერეჲე კარგე შარაღებოს წერა გეკოდინებათ.

ფილიფადი 1910 წლისათვის მამოკა.

მიიღება ხალის მოჭარა

თქველ-კვირულ იუმტკისტულ ჟურნალზე

მათრახი
და ზალიური

ყოველ-კვირული, იუმტკისტული ჟურნალი

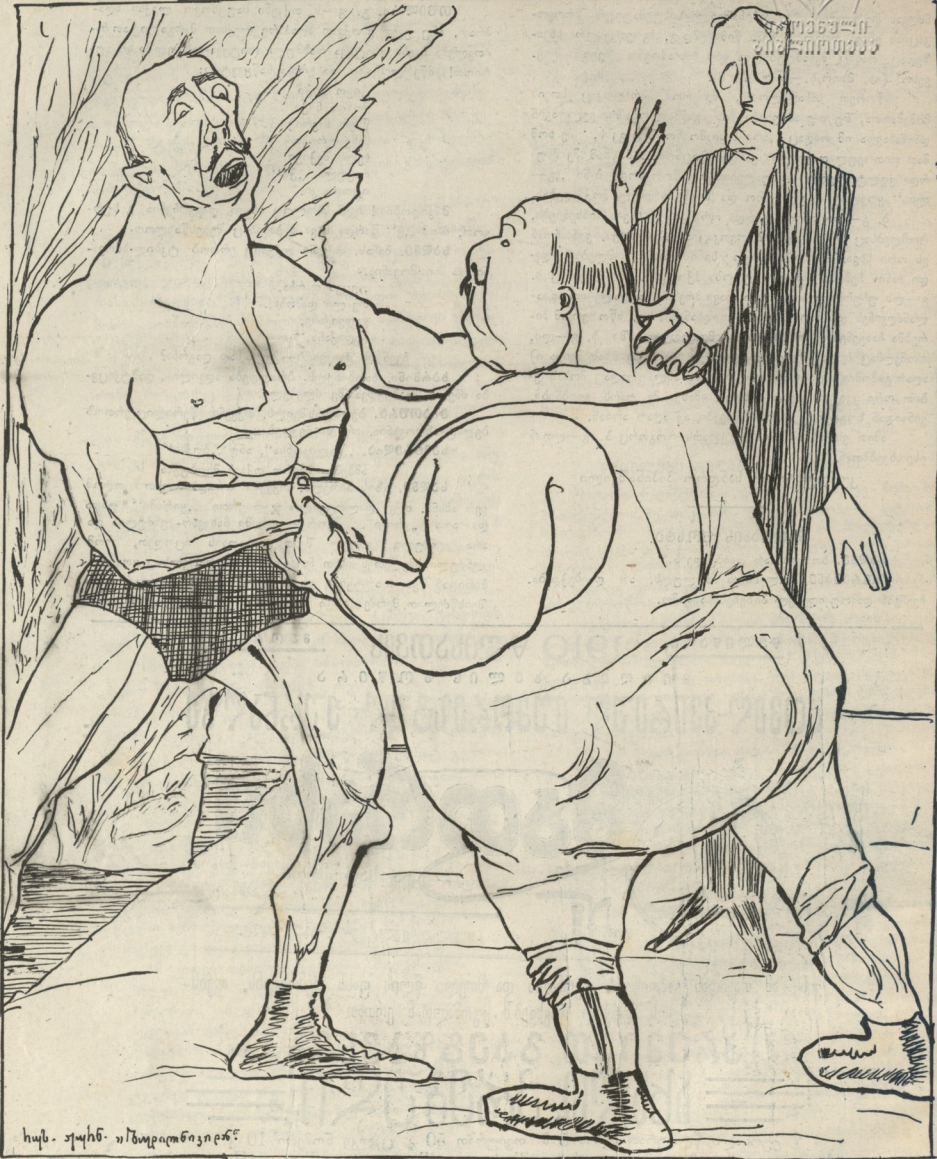
ვინც ამ თავიდან გამოიწერს ჟურნალს და მთელი წლის ფასს შემოიძინას, ავეის-ტოს პირველ რიგებში ჟურნალთან ერთთა

პრემიათ გაეგზავნება
ახალი პრებული

ჟურნალი წლიურათ ღირს 5 მ. თვიურათ 50 კ. ცალკე ნომერი 10 კ.
ფულის გამოგზავნა აღრესა: Тифлиси, Типография Т-ва „Шрома“,
Василию Карамановичу Болквадзе.

უხერხული მდგომარეობა.

სუს. აუჩინ. აზმადონივიტან
ლოცოფხაფია ს. ბიხიუსა.

რს. რ. პეტერა.

პირველი მოჭიდავე. მეგობარო, დღეს ვინ უნდა დამარცხდეს? მე უნდა წაგაქციო შენ, თუ შენ
უნდა წამაქციო მე?
მეორე მოჭიდავე. წარბოიღინე მეც დაბეიწყლა!